

Можливо, дехто з батьків малюків вважає, що ця стаття не для нього. Ще не один рік мине, поки дитина подорослішає настільки, щоб гуляти самостійно. Усе це так. Але виховувати відповідальність у дитини необхідно змалку. Чим раніше ви поясните малюкові правила безпечної поведінки на вулиці, тим імовірніше, що він не забуде науку і зможе за необхідності правильно скористатися цими уроками. Ваше завдання – навчити дитину правильно поводитися в екстремальній обстановці.

Я йду гуляти

Двір без небезпек

Сучасні діти починають гуляти без супроводу батьків значно пізніше, ніж ми самі за часів свого дитинства. Але готувати малюка до самостійних «виходів у світ» варто наперед. Так, прогулюючись разом із малюком, обійдіть весь двір і зверніть увагу на найнебезпечніші місця: люки, підвали, горища, будівельні майданчики. Важливо не просто сказати: «Сюди ходити не можна! Це небезпечно!» Потрібно пояснити дохідливо, чому саме не можна: у люк можна впасти, двері підвалу може хто-небудь зачинити, і тоді дитина залишиться там (поясніть малюкові, що якщо його замкнули в підвалі, то не слід кричати і плакати, краще щосили стукати у двері – так швидше хто-небудь почує і допоможе).

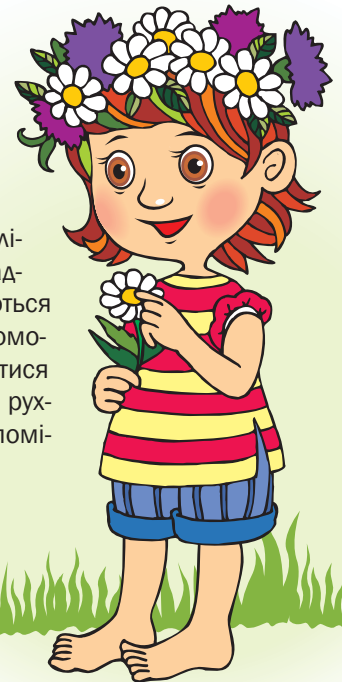
Значну небезпеку можуть становити навіть припарковані біля будинку машини. Звісно, малюки чітко засвоюють, що з рухомими машинами потрібно бути край обережними. А ось автомобіль, що стоїть, не непокоїть їх. Розкажіть дитині, що автомобіль може раптово поїхати, і водій не помітить малюка, який, граючись у хованки, сховався за багажником. Тому не можна бігати навколо машин, і тим більше ховатися за ними, а якщо під машину закотився м'ячик, потрібно звернутися по допомогу до дорослих.

Малюки люблять гратися у лікарню, магазин або «варити» для ляльок обіди на іграшковій плиті. Для цього вони рвуть рослини (траву, квіти, листя), що ростуть поблизу, збирають насіння. І не завжди це використовується «насправді». Дитина може скуштувати приготовані «ліки» або ляльковий «суп». Але не всі рослини нешкідливі, як може видатися на перший погляд. Наприклад, у рицини, яку останніми роками часто вирощують біля під'їздів будинків (у народі її називають «пальмою»), смертельно отруйне насіння. Малюкові достатньо проковтнути дві-три насінини, щоб серйозно отруїтися.

Обов'язково пояснюйте дитині, що жодні рослини, ягоди і насіння, що зірвані на вулиці, не можна брати до рота. А для гри краще використовувати нешкідливі

й добре знайомі рослини, наприклад кульбабу, подорожник, горобину.

Гуляючи з малюком у дворі, ви повинні бути переконані, що навколо немає відчинених каналізаційних люків. Статистика нещадна: сотні дітей гинуть і травмуються саме з цієї причини. І тут не допоможуть жодні застереження «дивитися під ноги» і «не наступати». В азарті рухливої гри малюк може просто не помітити небезпеку. Тому не сподівайтесь на комунальні служби, а беріть ініціативу у власні руки: проводьте з іншими батьками періодичну ревізію і закривайте люки дошками.

Життя на дитячому майданчику

Як добре, що у дворах є дитячі майданчики з гойдалками! І як одночасно погано, що вони є! Сучасні важкі залізні конструкції мають руйнівну силу. І якщо такі гойдалки на великій швидкості ударять дитину, це може мати погані наслідки. Небезпека чатує не тільки на малюків, які підійшли близько до гойдалки, поки їхні мами захоплено розмовляють на лавці. І доросліші діти інколи не можуть правильно визначити безпечну відстань від гойдалки. Тому ви чітко повинні пояснити дитині, що підходити до гойдалки можна тільки збоку, а обходити її – на великій відстані.

Сідати на гойдалку і злізати з неї потрібно тільки тоді, коли вона зупинена, і в жодному випадку не можна з неї стрибати. Розкажіть про те, до чого може призвести порушення цих правил.

Сильно ударити малюка можуть і каруселі, якщо не дотримуватись елементарних правил безпеки. Так само, як і у випадку з гойдалками, частіше нагадуйте малюкові, що підходити до каруселей, що крутяться, небезпечно. Спочатку потрібно дочекатися їх зупинки, і тільки потім уможуватися на сидіння. І, звісно, потрібно міцно триматися.

Забороняти дітям лазіння по деревах — марна справа. Усе одно, рано чи пізно, вони полізуть на дерева. А щоб уникнути падінь і травм, краще навчити малюка робити це правильно. Перш за все, для лазіння підходять тільки старі дерева, з товстими стовбурами і гілками. Молоде деревце можна легко пошкодити, і воно загине, а сам малюк, ступивши на тонку гілку, впаде вниз. Спиратися потрібно тільки на товсті живі гілки і в жодному випадку не на сухі. Варто спочатку перевірити міцність гілки, а тільки потім на неї ступати. І ще: стежте, щоб малюк, лазячи, чергував руки і ноги: наприклад, спочатку перехопив руку, потім переставив ногу. Опора на три кінцівки одночасно знижує небезпеку падіння.

Катання на роликах або велосипеді — заняття дуже корисні, але, разом із тим, досить небезпечні. Перш за все, подбайте про засоби захисту маленьких спортсменів. Різноманітні шоломи, наколінники і налокітники — це не просто модні «примочки», а те, що вбереже малюка не тільки від розбитих колін і обідраних рук, але і від травм значно серйозніших. Шолом для ролика обов'язково добирайте, приміряючи його. Він має зручно сидіти на голові, захищати чоло, але не насовуватися на очі. Незайвими є і спеціальні рукавички без пальців. Кататися на роликах краще в спеціально відведених для цього місцях. Із велосипедом значно простіше, тільки обов'язково навчіть малюка бути уважним до «пішоходів» і не розвивати велику швидкість там, де є вірогідність збити когось із малюків. Якщо вам разом із маленьким велосипедистом потрібно перейти проїжджу частину, обов'язково зніміть його з велосипеда і переведіть через дорогу за руку, ведучи велосипед окремо. І, звісно, ніколи не випускайте маленького «гонщика» з поля зору.

Бійки нерідко спричиняють серйозні травми у дітей. Частіше б'ються хлопчики, але зустрічаються і задирливі дівчатка, які готові «розбиратися» з кривдниками за допомогою кулаків.

І кулаки — це ще половина біди. Часто, б'ючись, використовуються підручні предмети: палиці, залізяки, каміння тощо. Одна з найголовніших причин дуже проста: діти ще не розуміють, наскільки серйозно можна поранити супротивника цими предметами. Спрацьовує звичайний кіношний стереотип: героя вдарили по голові здоровенним булижником, а він не тільки живий, але й цілком здоровий. Подібні сцени спотворюють уявлення наших дітей про реальну силу удару, про біль, про те, наскільки насправді крихка й уразлива штука — людське життя. І хто ж іще, як не мами і тати повинні донести до малюків ці прості істини? Якби зі всіма дітьми говорили про можливі наслідки таких ось бійок, дитячого травматизму поменшало б.

Ще одна небезпека — великі та маленькі чотириногі, причому не тільки бродячі, але й справжнісінькі домашні.

Ідеться не стільки про небезпечні хвороби, що можуть переносити тварини, скільки про собачу агресію, жертвами якої іноді стають діти. Безперечно, ви повинні виховувати в дитині любов і довіру до братів менших, але малюк повинен чітко знати, що собаки бувають різніми і не завжди добрими. До того ж, краще взагалі не підходити до незнайомих тварин. Розкажіть малюкові, що не можна розмахувати руками або палицею біля собаки. Він вважає, що його хочуть ударити, і може укусити. Не варто пестити незнайомого собаку. Йому це може не сподобатися. Дитина повинна знати, як поводитися під час нападу собаки. Якщо поряд немає рятівного притулку — під'їзду або дерева — не варто тікати, собака все одно наздожене. Покажіть малюкові, як потрібно захистити обличчя і шию, притиснувши підборіддя до грудей і затулившись зігнутими у ліктях руками. А дорослі обов'язково прийдуть на допомогу.

Обережно: незнайомець!

Навіть якщо ваша дитина ще дуже мала, щоб гуляти без дорослих, і відпускати її саму на вулицю ви поки що не збираєтесь, вона повинна чітко засвоїти основні правила спілкування з незнайомими людьми. Більшість із нас запевняють дітей, що потрібно бути вихованим і ввічливим стосовно інших людей, не грубити їм і не брехати. Усе це, звісно, правильно. Але саме тихі, виховані діти частіше стають жертвами злочинців. Адже їх так просто обманути, а самі вони привчені завжди

говорити дорослим тільки правду. Як же бути, невже слід ростити дитину брехуном і грубіяном? Грубіяном рости не потрібно, а ось пояснювати малюкові, що серед хороших і добрих людей іноді трапляються і погані, просто необхідно.

Змалечку дитина повинна чітко знати важливі правила:

Ніколи не розмовляй із незнайомими людьми і нічого у них не бери.

Ніколи не сідай у машину до незнайомця і нікуди з ним не ходи.

У незнайомої людини не можна брати НІЧОГО: ані цукерки, ані іграшки, ані подарунки, ані щось, що «потрібно передати мамі». За ситуації, коли дитині пропонують піти або поїхати куди-небудь із незнайомцем («переглянути колекцію Барбі», «знятися в кіно», «погодувати кошених» та ін.), малюк повинен відповідати тільки одне: «Зараз я запитаю дозволу у мами». Дитина повинна бути готовою і до провокації з боку незнайомця: «Я вважаю, що ти вже великий, а ти все у мами дозволу питаєш!» Відповідь у цьому випадку повинна бути непохитною та однозначною. Поясніть малюкові, що якщо хто-небудь схопив його за руку і кудись тягне або силоміць намагається заштовхати в машину, то дозволяються АБСОЛЮТНО всі методи самооборони. Можна грубити, брехати, дригати ногами, кусатися, кричати. До речі, кричати у такій ситуації необхідно не «Допоможіть!», а «Це не мій тато (мама)! Мене звати так-то, зателефонуйте моїм батькам за номером таким-то!»

Запевняйте дитину, що ви ніколи не пришлете за ним до дитячого садка незнайому людину. І якщо щось подібне трапиться, малюк не повинен нікуди йти з цією людиною, навіть якщо незнайомиць запевняє, що його прислала мама (тато, бабуся та ін.).

Нагадуйте про всі правила безпеки частіше, частіше, частіше! Діти так легко забувають усе те, чого ми їх навчаємо!

Тест для батьків

1. Як би ви вчинили, якщо ваша дитина пішла гуляти у чужий двір?
 - а) Покличу додому;
 - б) не дозволю нікуди йти;
 - в) пішла, то й що.
2. Ви повертаєтеся з роботи і бачите, що маленька дитина грається на проїжджій частині дороги. Як ви вчините?
 - а) Підійду і візьму дитину, відведу додому, зроблю зауваження батькам;
 - б) пройду повз;
 - в) ваш варіант.
3. Ваша дитина побачила на вулиці згорток. Як ви гадаєте, що вона робитиме?
 - а) Розгорне, подивиться;

- б) скаже дорослому про цей згорток;
 - в) кидатиме у нього каміння;
 - г) ваш варіант.
4. Ідучи з дитиною тротуаром, ви бачите на іншій боці вулиці бабуся (родича). Ваші дії?
 - а) Відпустите дитину назустріч;
 - б) запропонуєте знайти пішохідний перехід і там разом перейти;
 - в) міцно візьмете дитину за руку і перейдете разом.
 5. Як ви навчатимете ходити дитину, якщо немає тротуару?
 - а) По узбіччю назустріч транспорту;
 - б) по узбіччю в попутному напрямі транспорту;
 - в) ваш варіант.
 6. Як правильно переходити проїжджу частину з дитиною?
 - а) За руку;
 - б) поряд із дорослим;
 - в) будь-як.
 7. Зазначте, як ви переходите проїжджу частину:
 - а) дивлюся праворуч, переходжу;
 - б) дивлюся ліворуч, переходжу;
 - в) дивлюся в обидві сторони, переходжу;
 - г) ваш варіант.
 8. Як можна обійти транспорт, що стоїть?
 - а) Спереду транспорту;
 - б) позаду транспорту;
 - в) із будь-якого боку, якщо автомобіль стоїть із непрацюючим двигуном.
 9. Якщо на перехресті працює два світлофори, ви підете, орієнтуючись:
 - а) на транспортний світлофор;
 - б) на пішохідний світлофор.
 10. Хто під час посадки входить у транспорт першим?
 - а) Дорослий;
 - б) дитина;
 - в) ваш варіант.
 11. У якій послідовності ви виходите з транспорту?
 - а) Дорослий — дитина;
 - б) дитина — дорослий;
 - в) усе одно, в якій послідовності.

